

ÜNİVERSİTEYİ YENİ KAZANMIŞ ÖĞRENCİLERİN BİLGİSAYAR OKURYAZARLIK DÜZEYLERİ

Özgen KORKMAZ

Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE Bölümü, Kırşehir

Ahmet MAHİROĞLU

Gazi Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, üniversiteyi yeni kazanmış öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerini belirlemektir. Çalışma grubunu 157 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan; 30 soruluk ve $Kr-20=0.81$ olan bir başarı test kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma ve tek yönlü varyans analizi kullanılmış ve 0,05 manidarlık düzeyi esas alınmıştır ve şu sonuçlara varılmıştır:

Öğrencilerin çok azı kendilerini bilgisayar okuryazarı olarak görebilmekte ve bu öğrencilerin büyük kısmı ya bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahip değil, yada alt düzeyde bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahiptir. Erkek öğrencilerin okuryazarlık düzeyleri, kız öğrencilerden yüksektir. Ayrıca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri en yüksek iken, Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri ise en düşüktür.

Anahtar Sözcükler: *Bilgi Okuryazarlığı, Bilgisayar Okuryazarlığı*

COMPUTER LITERACY LEVEL OF NEWLY ENROLLED UNIVERSITY STUDENTS

ABSTRACT

The purpose of this study is to specify computer literacy level of freshman university students. The sample of this study is students newly enrolled to Ahi Evran University in 2007-2008 teaching year. In order to gather data, as an instrument, a 30 question test is developed ($Kr-20=0,81$). In the analysis of data percentage, frequency, arithmetic mean, standard deviation and one way Anova statistical techniques are used. At the significant test 0,05 significant level is used. At the end of analysis it is reached to following conclusions:

Only a small portion of students see themselves as computer literate and they are either computer illiterate or little computer literate. Computer literacy levels of male students are significantly higher than of female students. Computer literacy levels of students who in Educational Faculty are higher and who in The Faculty of Science and Literature are lower than the others.

Keyword: *Information Literacy, Computer Literacy*

1. GİRİŞ

Teknolojik gelişmelere paralel okuryazarlık kavramı, sadece temel yazılı metinleri çözümleyebilme becerisi (1) veya okuması yazması olan, öğrenim görmüş kimse (2) olmaktan çıkmış, gelişerek ve çeşitlenerek; dijital okuryazarlık (3), kültürel okuryazarlık, görsel okuryazarlık, ekolojik okuryazarlık, bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar okuryazarlığı gibi farklı şekillerde ifade edilmeye başlanmıştır (4).

Bilgi okuryazarı bir bireyden bilgiye gereksinim duyduğunda bunu hissetmesi, bilgi gereksinimini tamamlayabilmesi, gereksinim duyduğu bilgiye ulaşması, elde ettiği bilgiyi değerlendirmesi ve etkili olarak kullanabilmesi beklenmektedir (5). Bilgi okuryazarı olmak günümüzde bilgiye ulaşma, değerlendirme, düzenleme ve paylaşmada teknolojiyi de etkili olarak kullanmayı, diğer bir deyişle bilgisayar okuryazarı olmayı da içerecek biçimde geniş kapsamlı düşünülmektedir (6, 4). Öte yandan bilgisayar okuryazarlığı, dijital okuryazarlık kapsamında da değerlendirilmektedir. (3)

Bilgisayar okuryazarlığı kısaca bilgisayarı kullanma yeteneğidir (3). Bununla birlikte, bilgisayar okuryazarlığı için şu türden tanımlar da yapılmaktadır (7): (a) Çeşitli amaçlara ulaşmada bilgisayarı ve programları denetleme yeteneği. (b) Çeşitli bilgisayar uygulamalarını kullanma yeteneği. (c) Bilgisayarın birey ve toplum üzerindeki ekonomik, psikolojik ve toplumsal etkilerini anlama yeteneği. (d) Bilgisayarı, bilgiyi elde etmede, iletişim kurmada ve sorun çözmede kullanma yeteneği.

OECD, bilgisayar okuryazarlığı hedeflerini bir öğrencinin (a) bir bilgisayar sistemindeki temel olan yazılım ve donanımları kullanabilmesi, (b) uygulama programlarını kontrol edebilmesi ve kullanabilmesi, (c) algoritmik bir yapıdaki problemleri çözebilmesi ve (d) Bilgi Teknolojileri'nin en önemli toplumsal, ekonomik ve etik sonuçlarını belirleyebilmesi olarak belirlemiştir (8). Bilgisayar okuryazarı olan bir birey, bilgisayarı günlük yaşamında etkili biçimde kullanabilir. Bilgisayar okuryazarlığının üç temel boyutunun olduğu söylenebilir (7):

1. Bilgisayar bilgisi, bilgisayarı çalıştırma ve bilgisayarla ilgili teknik bilgileri kapsar. Bir öğrencinin bilgisayar okuryazarı olabilmesi için bilgisayar sisteminin ne olduğunu, bilgisayarın nasıl çalıştığını ve bir programın nasıl kullanılacağını bilmesi gereklidir.

2. Bilgisayar uygulamaları bilgisi, bilgiye ulaşmaya ve bilgiyi düzenlemeye yardım eden kelime işlemci, veri tabanı, hesap tablosu gibi uygulama programlarının kullanılmasıdır.

3. Bilgisayar uygulamalarının toplum üzerindeki etkilerinin bilgisi ise, bilgisayarın insanlar üzerinde oluşturduğu etkileri anlamayı kapsar.

Bilgisayarı günlük yaşamında yaşam kalitesini artırabilmek, bilgiye ulaşmak veya eğlence amacı ile kullanabilmek; bilgisayarlarla ilgili yenilikleri izleyip tartışabilmek ve üzerinde yorum yapabilmek; bilişim teknolojilerini belli bir düzeyde karşılaştırabilmek

ve takdir edebilme gibi yeteneklere erişen kişiler kısaca bilgisayar okur-yazarı olmuş demektir (9).

Uluslar arası düzeyde önemli olan Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası (ECDL – European Computer Driving Licence) bilgisayar kullanım yetkinliği sertifikasıdır. ECDL son kullanıcı bilgisayar yetkinlikleri için uluslararası alanda evrensel kriter olarak tanınmıştır. Hükümetler, kamu kurumları, uluslararası organizasyonlar ve benzer kuruluşlar tarafından önde gelen bir belgelendirme olarak benimsenmiştir. ECDL Programının amacı, tüm dünyada aynı işlemi uygulayarak, Bilgi Teknolojileri Becerilerini giriş, temel, ileri ve uzman seviyede belgelendirmektir. Bir başka deyişle ECDL, uluslararası düzeyde bireylerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerini belgelendirmektedir. Programın genel çerçevesi teori ve pratiği kapsayan 7 bölümden oluşur. Bölüm 1 genel seviyedeki bilgi toplamını teorik olarak test eder, Bölüm 2-7 pratik beceri testidir. Program aşağıdaki bölümlerden oluşur (10): 1. Bilgi teknolojisi kavramı, 2. Bilgisayarı kullanmak ve dosyaları yönetmek, 3. Kelime işlemci, 4. Hesap çizelgesi, 5. Veritabanları, 6. Sunum, 7. Bilgi ve iletişim.

Yukarıda ifade edilen becerilere sahip bireyler, uluslar arası düzeyde bilgisayar okuryazarı olarak kabul edilmektedir. Bilgisayar okur yazarlığı becerisi toplumun ihtiyaçları doğrultusunda gelişen teknolojinin, toplumu oluşturan bireyler tarafından anlaşılması açısından bir gerekliliktir (11). Bu çerçevede, ilerlemenin önemli bir boyutunu oluşturan eğitim alanında, ilköğretimden yükseköğretime kadar her seviyedeki “teknoloji eğitimi” çağın gereklerine uygun olarak yeniden düzenlenip öğretim programlarında daha ağırlıklı olarak yer almalıdır (11).

On Yedinci Millî Eğitim Şûrası hazırlık dokümanında, zorunlu eğitimde öğrencilere okuma yazma ve temel matematik becerileri ile asgari genel kültür kazandırılması ve zorunlu eğitimi tamamlayan öğrencinin temel okuryazarlık becerisini yanında bilgisayar okuryazarlığına da sahip olmasının çağa ayak uydurmak için gerekliliği vurgulanmıştır (12).

Yukarıda ifade edilen gerekçelere paralel olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan ilköğretim bilgisayar dersi öğretim programında (13) çağın gerisinde kalmak istemeyen bütün ülkelerin bilişim teknolojilerinden yeterince faydalanabilmelerinin gerekliliği vurgulanmış, bunun da ancak bilişim teknolojileri eğitimine sahip bireylerin yetiştirilmesiyle mümkün olabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca teknolojik gelişmeler sonucunda yeni yeterliliklerin ortaya çıktığı ifade edilmiş ve bu yeterliliklerden birisinin de “bilişim teknolojileri yeterlilikleri” şeklinde belirlendiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla, günümüzde ilk ve orta öğretim kurumlarından mezun olacak öğrencilerinin diğer yeterliliklerle birlikte bilişim teknolojileri yeterliliğine, diğer bir ifadeyle bilgisayar okuryazarlığı yeterliliğine sahip olması bir gerekliliktir.

Bu çerçevede Bilgisayar Dersi Öğretim Programı (13) genel olarak aşağıda verilen üç öğrenme alanını içerecek şekilde oluşturulmuştur:

Temel İşlemler ve Kavramlar: Bilişim Teknolojileri'nin temel kavramları, teknolojinin doğası ve rolü, sağlık ve güvenlik, bilgisayar okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, bilgi ve bilişim güvenliği.

Bilişim Teknolojileri'nin Kullanımı: Resim programı, kelime işlemci, elektronik çizelge, veri tabanı, sunu programı, çoklu ortam uygulamaları, iletişim ve masaüstü yayıncılık.

Bilişim Teknolojileri'nde İleri Uygulamalar: Programlamaya giriş, nesne tabanlı programlama ve web tasarımı.

Bu üç ana öğrenme alanının yanı sıra öğrencilerin bilişim teknolojileri konusundaki bilimsel gelişmelerine yardımcı olması ve Bilişim Teknolojileri'nin kullanımı sırasında uymaları gereken sosyal değerleri göz önüne alan aşağıdaki iki öğrenme alanına ait kazanımlar bütün programa dağıtılmıştır:

Bilişim Teknolojileri'nde Bilimsel Süreç: Bilişim Teknolojileri konusunda temel bilgi ve becerileri kazanmış olan bireylerin bu teknolojileri kullanarak diğer alanlarda nasıl çözüm üretebilecekleri konusunda gerekli beceriler.

Bilişim Teknolojileri doğası itibariyle daha çok yaparak yaşayarak öğrenilen ve kullanılan bir alan olduğu için temel işlemler ve kavramlardan başlayarak öğrencilerin gruplar halinde gerçek hayatla ilgili problemlere proje tabanlı çözüm üretmeleri amaçlanmıştır

Bilişim Teknolojileri Etiği ve Sosyal Değerler: Erişim ve iletişim konusunda öğrencilerin uyması gereken etik ve sosyal değerlere yönelik temel beceriler.

İlköğretimdeki uygulamaya benzer olarak ortaöğretimde öğretim programına Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dersi konulmuş ve Mesleki ve Teknik Liselerde zorunlu, diğer liselerde seçmeli olarak uygulanmaktadır.

Orta öğretim kurumları Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi öğretim programında (14) Bilgi ve iletişim teknolojisinin öğrencileri günlük etkinliklerinde yeni geliştirilen teknolojileri kullanarak hızla değişen dünyada yer almaya hazırlayacağı ifade edilmiş ve buna paralel olarak öğrenciler Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi ile; bilgiye ayırt edici biçimde ulaşma, araştırma, analiz etme, paylaşma ve yaratıcı biçimde sunabilme; farklı toplum ve kültürlerdeki insanların düşünce ve deneyimlerine bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak hızlı bir şekilde ulaşabilme; bireysel kararlar verebilme ve bağımsız düşünebilme; bilgi ve iletişim teknolojilerini evde, işyerinde, şu anda ve gelecekteki etkinliklerinde nerede ve ne zaman kullanacaklarını ayırt edebilme becerilerinin geliştirilmesinin amaçlandığı vurgulanmıştır.

Yukarıdaki amaçları gerçekleştirmek üzere dersin içeriği şu şekilde belirlenmiştir (14): 1.Bilgi teknolojisinin temel kavramları, 2.Bilgisayarı kullanma ve yönetme, 3.Kelime işlem programı, 4.Elektronik tablolaştırma programı, 5.Veritabanı programı,

6.Sunu programı, 7.Internet ve iletişim.

İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarının yanı sıra yüksek öğretimde de bilgisayar okuryazarlık becerilerini kazandırmaya yönelik olarak uzun yıllardır YÖK dersleri kapsamında tüm bölüm ve anabilim dallarında zorunlu bilgisayar dersi vardır. Zorunlu olarak yürütülen bu dersin içeriği, bilişim teknolojileri, yazılım ve donanım ile ilgili temel kavramlar, genel olarak işletim sistemleri, kelime işlemci programları, elektronik tablolama programları, veri sunumu, eğitimde internet kullanımı, bilişim teknolojilerinin sosyal yapı üzerindeki etkileri ve eğitimdeki yeri, bilişim sistemleri güvenliği ve ilgili etik kavramlar olarak belirlenmiştir (15).

Bilgi çağının okulları, yaratıcı, eleştirel düşünebilen, ihtiyaç duyduğu bilgiye erişebilen ve bilgiyi üreten bireylerin yetiştirildiği, bilginin aktif biçimde üretildiği ve yayıldığı, bilişim teknolojilerinden aktif biçimde yararlanan ortamlar olarak tanımlanmaktadır (16). Bu çerçevede ele alındığında bilgisayar okuryazarlığı becerisinin bilgi çağı insanının en önemli becerileri arasında olduğu söylenebilir. Bu yüzden örgün eğitimin hemen her düzeyinde bireylere bilgisayar okuryazarlığı becerilerinin kazandırılmasına yönelik yatırımlar yapılmakta ve farklı düzeylerde benzer içeriklerde dersler verilmektedir. Bu derslerin öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerine ne denli katkı sağladığını belirlemek, sürekli gelişmekte olan bilgisayar teknolojileri paralelinde bilgisayar okuryazarlık becerilerinin de yeniden tanımlanabilmesi ve geliştirilmesi açısından oldukça önemlidir. Bu temel sayıltıdan hareketle “üniversiteyi yeni kazanan öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri nedir?” sorusu, bu araştırmanın temel problemi olarak ele alınmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; üniversiteyi yeni kazanan öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerini belirlemektir.

Bu genel amaca ulaşmak üzere aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Üniversiteyi yeni kazanan öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri nedir?
2. Öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri arasında cinsiyet açısından bir fark var mıdır?
3. Öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri arasında kazandıkları fakülte-yükseköğretim türü açısından bir fark var mıdır?

1.3. Varsayımlar

Muafiyet sınavına giren öğrencilerin, bilgisayar okuryazarı olduklarına inandıkları, girmeyen öğrencilerin ise bilgisayar okuryazarı olduklarına inandıkları varsayılmıştır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışma, 2007-2008 öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesini kazanan ve bilgisayar kullanımı dersi muafiyet sınavına giren öğrencilerle sınırlıdır.

2. MATERYAL VE METOT

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada betimsel nitelikli tarama modeli araştırmanın yöntemi olarak benimsenmiştir. Betimsel araştırmalar ilgilenilen durumu tanımlamakta, tarama modelinde de var olan bir durumun var olduğu şekliyle betimlenmesi amaçlanmaktadır (17).

Bu çalışma Ahi Evran Üniversitesinde 2007–2008 öğretim yılı güz dönemi başında yapılan bilgisayar kullanımı dersi muafiyet sınavı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Sınava Kırşehir İl merkezinde faaliyet gösteren birimlerde, fakülte-yüksekokul ve bölüm farkı gözetmeksizin yeni kayıt yaptırmış olan öğrencilerden sınava girmek isteyenler kabul edilmiştir.

Sınava ilişkin olarak yapılan duyuruda sınav kapsamı belirtilmiş olup isteyen her öğrencinin sınava girmesi sağlanmıştır. Bu yüzden sınava giren öğrenciler bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahip olduklarını düşünmektedirler.

Yapılan muafiyet sınavından 60 ve üzerinde puan alan öğrenciler bilgisayar kullanımı dersinden muaf tutulmuşlardır. Bir başka deyişle 60 ve üzeri puan alan öğrenciler bilgisayar okuryazarı kabul edilmişlerdir. Buna paralel olarak bu çalışmada da 0-44 arası puan alan öğrenciler bilgisayar okuryazarı olmayanlar, 45-59 arası puan alan öğrenciler alt düzeyde, 61-75 arası puan alan öğrenciler orta düzeyde, 76 ve üstünde puan alan öğrenciler ise ileri düzeyde bilgisayar okuryazarı olarak kabul edilmişlerdir.

2.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Ahi Evran Üniversitesinde 2007–2008 öğretim yılı güz döneminde yapılan bilgisayar kullanımı muafiyet sınavına katılmış 70 kız, 87 erkek olmak üzere toplam 157 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından donanım ve genel bilgilerde 9, Ms-Windows'dan 7, Ms-Word'dan 4, Ms-Excell'den 4, Ms-Powerpoint'den 3 ve internet konularından 3 soru olmak üzere toplam 30 sorudan oluşan bir başarı test oluşturulmuştur.

Testin kapsam geçerliliğini artırmak için soruların dağılımında konuların ağırlıkları dikkate alınmış ve uzman görüşlerine başvurularak testlerin geçerliliği sağlanmıştır. Testlerin geçerliliği pilot çalışmayla araştırılmıştır. Pilot çalışmada araştırmanın

çalışma grubu dışında 104 öğrenciye 40 soruluk bir test uygulanmış ve ayırt edicilik gücü 0.3'un altındaki olan 14 sorudan 10'u testten çıkarılmıştır. Ancak, ayırt edicilik gücü 0.20, 0.23, 0.25 ve 0.27 olan 4 soru kapsam geçerliliğini bozmamak için testten çıkarılmamış, düzeltilerek kullanılmıştır. Pilot çalışma sonunda başarı testi madde ayırt edicilik gücü 0.30 ve üzeri olan maddelerden oluşmuştur. Testin ortalama güçlük derecesi 0.48 ve iç tutarlılık katsayısı KR-20= 0.81 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Öğrencilerin okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik olarak yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma istatistikleri hesaplanmıştır. Grup içi farklılıklarını belirlemek için ise tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Manidarlık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Öğrencilerin Profili ve Bilgisayar Okuryazarlık Düzeyleri.

Tablo 1'de araştırmaya katılan öğrencilerin profili sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrenci Profili

Fakülte/Yüksekokul Bölüm	Çalışma Grubu						Toplam Kontenjan
	Kız		Erkek		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f
Eğitim Fak.	20	12,7	25	15,9	45	28,6	433
Fen Edebiyat Fak.	41	26,1	37	23,6	78	49,6	287
MYO	6	3,8	24	15,3	30	19,2	750
SYO	2	1,3	0	0,0	2	1,3	62
BESYO	1	0,6	1	0,6	2	1,3	50
TOPLAM	70	44,6	87	55,4	157	100,0	1582

Tablo 1'de de görüldüğü gibi çalışma grubunun %28,6'sı Eğitim Fakültesi, %49,6'sı Fen Edebiyat Fakültesi, %19,2'si Meslek Yüksek Okulu, %1,3'ü Sağlık Yüksek Okulu ve %1,3'ü de Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmaya Sağlık Yüksek Okulu ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulundan çok az sayıda öğrenci katılmıştır.

Ayrıca çalışmaya katılan 157 öğrencinin 70'i (%44,6) kız, 87'si (%55,4) erkektir ve toplam kontenjanın %9,92'sini oluşturmaktadır. Bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda, üniversiteyi kazanan öğrencilerin sadece %9,92'si kendisini bilgisayar okuryazarı olarak görmektedirler. Ancak bazı öğrencilerin muafiyet sınavı duyurusunu görmemiş olabileceği veya sınavla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığı için girmemiş olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Öte yandan Eğitim Fakültesinde Bil-

gisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü ile Meslek Yüksekokullarının Bilgisayar bölümlerini kazanan öğrencilerin de bu sınava alınmadıkları göz önünde bulundurulmalıdır.

Bilgisayar muafiyet sınavına katılan öğrencilerin az olmasının bir başka nedeni ise, öğrencilerini bilgisayar öz-yeterlilik algılarının düşük olması olabilir. Nitekim Kurbanoğlu, ve Akkoyunlu (6) tarafından öğretmen adaylarının üzerinde yaptıkları bir araştırmada, öğretmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlilik algı puanlarının düşük olduğu ifade edilmiştir. Çavuş, Gökdaş ve Yıldız (18) tarafından yapılan araştırmada da benzer bir sonuca varılmıştır.

Tablo 2’de öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerine ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Bilgisayar Okuryazarlık Düzeyleri

	Bilgisayar Okuryazarlık Düzeyi						Okuryazar Olmayanlar	
	Üst Düzey		Orta Düzey		Alt Düzey		f	%
	f	%	f	%	F	%		
Eğitim Fak.	3	1,90	15	9,55	14	8,92	13	8,28
Fen Edebiyat Fak.	5	3,19	16	10,19	15	9,55	42	26,75
MYO	3	1,91	4	2,55	11	7,01	12	7,64
SYO	0	0,00	0	0,00	1	0,64	1	0,64
BESYO	0	0,00	2	1,27	0	0,00	0	0,00
Toplam	11	7,00	37	23,57	41	26,11	68	43,31

Tablo 2’de de görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğrencilerin %7’si üst düzeyde, %23,57’si ise orta düzeyde ve %26,11’i de alt düzeyde bilgisayar okuryazarıdır. Öğrencilerin %43,31’i ise bilgisayar okuryazarı değildir. Kendisini bilgisayar okuryazarı olarak gören öğrencilerin toplam %30,57’si orta ve daha üst düzeyde bilgisayar okuryazarıdır. Öğrencilerin toplam %69,42’si ya alt düzeyde bilgisayar okuryazarıdır ya da bilgisayar okuryazarı değildir. Bu bulgular dikkate alındığında üniversiteyi yeni kazanan öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerinin oldukça düşük olduğu söylenebilir.

İlköğretim okullarında bilgisayar dersi 1’inci sınıftan 8’inci sınıfa kadar, seçmeli olarak uygulanmaktadır (13). Ancak bilgisayar laboratuvarı olmayan okullarda bu seçmeli dersin uygulanması söz konusu değildir. Dersin uygulandığı okullarda da çoğu zaman her öğrenciye bir bilgisayar tahsis etmek mümkün olamamaktadır. Ayrıca bu dersten alınan notların ortalamaya katılmaması, öğrencilerin derse karşı ilgilerini etkilemiş olabilir. Öte yandan uygulanmakta olan öğretim programları da öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık becerilerini geliştirme konusunda yetersiz kalmış olması da bu duruma neden olmuş olabilir. Nitekim Özdener ve Bıyık (19) M.E.B’nin ilköğretim seçmeli bilgisayar dersi öğretim programının, AB standartları doğrultusunda gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi gerekliliğini ifade etmektedirler.

Gerek lise giriş sınavlarında, gerek ÖSS ve KPSS sınavlarında bilgisayar dersi ile ilgili soruların sorulmaması da öğrencilerin bilgisayar okuryazarlığı becerilerine daha az ihtiyaç hissetmelerine neden olmuş olabilir. Ortaöğretim kurumlarının çoğunda da bilgisayar dersleri seçmelidir, ortalamaya katılmamaktadır ve üniversite giriş sınavında bu dersle ilgili soru sorulmamaktadır. Sonuç olarak Bilgisayar okuryazarlığı öğrencilerin kişisel ilgi ve becerilerine bırakılmıştır.

Tablo 3’de muafiyet sınavının ortalama ve standart sapması verilmiştir.

Tablo 3. Muafiyet Sınavı Puanları

	$\bar{X}$	ss	N
Muafiyet Sınavı	48,24	17,65	157

Tablo 3’de de görüldüğü gibi, yapılan muafiyet sınavında öğrencilerin başarılarının ortalaması 48,24 standart sapması ise 17,65 olarak hesaplanmıştır.

3.2. Okuryazarlık Düzeyi İle Cinsiyet Arasındaki İlişki.

Tablo 4’de kız ve erkek öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerine yönelik analiz sonuçları verilmiştir.

Tablo 4. Okuryazarlık Düzeyi İle Cinsiyet Arasındaki İlişkiye Yönelik t Testi Sonuçları

Grup	N	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Kız	70	44,08	16,13			
Erkek	87	51,55	18,20	155	-2,68	0,008

Tablo 4’deki ortalamalar incelendiğinde erkek öğrencileri ortalamalarının (51,55) kız öğrencilerin ortalamalarında (44,08) daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan analiz sonucunda erkek öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri kız öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerinden erkek öğrenciler lehine anlamlı derece farklı olduğu bulunmuştur ($t_{(1-155)} = -2,68$, $p < 0,05$).

Bu bulgu literatürle de uygunluk göstermektedir: Öğrencilerin problematik internet kullanma davranışlarını belirleme amacıyla Ceyhan ve Ceyhan (20) tarafından yapılan çalışmada erke öğrencilerin internet kullanım düzeylerinin, kız öğrencilerden daha yüksek olduğu ifade edilmektedir. Horne (21) tarafından geleneksel ve bilgisayarla donatılmış sınıflarda cinsiyet farklılıklarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmada ise kız öğrencilerin kağıt ve kalem kullandıkları gelenekler ortamlardan, erkek öğrencilere göre; erkek öğrencilerin ise bilgisayar kullandıkları ortamlarda kız öğrencilere göre daha başarılı oldukları ifade edilmektedir.

Bilgisayar okuryazarlık becerileri sadece okulda kazanılabilecek davranışlar olmayıp, aynı zamanda güncel yaşamda farklı ortamlarda da kazanılacak davranışlardır. Özellikle internet kafeler bireylerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerini olumlu yönde etkileyen yerler olabilir. Ancak kız öğrencilerin internet kafelerden yararlanabilmesi, farklı nedenlerden dolayı bazen mümkün olmayabilir. Ayrıca Korkmaz ve Mahiroğlu (22) tarafından yapılan araştırmada erkek öğrencilerin bilgisayarları okul dışında kız öğrencilerden daha fazla kullandıkları ifade edilmektedir. Dolayısıyla özellikle evinde bilgisayar olmayan kız öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık becerilerini okul dışında geliştirebilme fırsatları erkek öğrencilere göre biraz daha kısıtlı olabilir. Bunun bir sonucu olarak erkek öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık becerilerinin kız öğrencilere oranla biraz daha yüksek olması olağan karşılanabilir.

3.3. Okuryazarlık Düzeyi İle Fakülte ve Yüksekokul Arasındaki İlişki.

Tablo 5’de kazandıkları okul türüne göre öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık puanlarının aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları verilmiştir.

Tablo 5. Kazanılan Okul Türüne Göre Öğrencilerin Bilgisayar Okuryazarlık Düzeyleri

Kazanılan Okullar	N	$\bar{x}$	ss
Eğitim Fakültesi	45	53,28	16,44
Fen Edebiyat Fakültesi	78	45,08	17,20
Meslek Yüksekokulu	30	47,33	19,21
Sağlık Yüksekokulu	2	45,00	7,07
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	2	73,00	,00
Toplam	157	48,22	17,65

Tablo 5’deki ortalamalar incelendiğinde, Eğitim Fakültesini kazan öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerine ilişkin ortalaması 53,25, Fen Edebiyat Fakültesini kazanan öğrencilerin 45,08, Meslek Yüksekokulunu kazanan öğrencilerin ise 47,33 olarak hesaplanmıştır. Sağlık Yüksek Okulunu kazanan öğrencilerin ortalaması 45,00 ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunu kazanan öğrencileri ortalaması 73,00 olmakla birlikte, bu okullardan muafiyet sınavına çok az öğrenci katıldığından, bu öğrenciler değerlendirmeye alınmamıştır.

Ortalamalara bakıldığında, Eğitim Fakültesini kazanan öğrencilerin ortalamalarının hem Fen Edebiyat fakültesini kazanan öğrencilerin, hem de Meslek Yüksekokulunu kazanan öğrencilerin ortalamasından daha yüksek olduğu, Meslek Yüksek Okulunu kazanan öğrencilerin ortalamasının ise Fen Edebiyat Fakültesini kazanan öğrencilerden daha yüksek olduğu gözlenmektedir.

Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Okuryazarlık Düzeyi İle Kazanılan Okul Türü Arasındaki İlişkiye Yönelik ANOVA Sonuçları

V.Kaynağı	KT	SD	KO	F	p	Fark
Gruplararası	1932,188	2	966,094	3,192	0,04	
Grupiçi	45392,283	150	302,615			Eğitim –Fen Edebiyat
Toplam	47324,471	152				

Tablo 6'daki sonuçlardan da anlaşılacağı gibi yapılan varyans analizi sonucunda kazandıkları okul türü bakımından öğrencileri bilgisayar okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olduğu bulunmuştur ($F_{(2-150)}=3.192, p<0,05$). Farkın hangi okullar arasında olduğunu saptamak için yapılan Scheffe testi sonucunda farkın Eğitim Fakültesini kazanan öğrenciler ile Fen Edebiyat Fakültesini kazanan öğrencilerin okuryazarlık düzeyleri arasında ve Eğitim Fakültesi lehine olduğu bulunmuştur.

Eğitim Fakültesine bağlı bölümler, hem Fen Edebiyat hem de Meslek Yüksekokuluna bağlı bölümlerin ÖSS giriş puanlarından daha yüksek puanla öğrenci almaktadır. Fen Edebiyat Fakültesinin giriş puanlarının Meslek Yüksek Okulunun giriş puanlarından daha yüksek olduğu halde Meslek Yüksekokulunu kazanan öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerinin Fen Edebiyat Fakültesini kazanan öğrencilerden daha yüksek olmasının nedeni ise, Meslek Yüksekokuluna gelen öğrencilerin bir kısmının mesleki ve teknik liselerden mezun olmuş olmaları ve mesleki ve teknik liselerdeki pek çok bölümde bilgisayar dersinin zorunlu olması olabilir (23, 24). Bu nedenle manidar fark değerlendirmeye alınan fakülte ve yüksekokullar arasında öğrencilerinin okuryazarlık ortalamaları en yüksek olan Eğitim Fakültesi ile en düşük olan Fen Edebiyat Fakültesi arasında çıkmaktadır. Eğitim Fakültesinde ve Meslek Yüksekokullarında Bilgisayar bölümleri bulunmakla birlikte, bu bölümleri kazanmış olan öğrenciler bilgisayar muafiyet sınavına alınmamıştır.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

4.1. Sonuç

1. Üniversiteyi kazanan öğrencilerin çok azı kendilerini bilgisayar okuryazarı olarak görebilmektedir.

2. Kendilerini bilgisayar okuryazarı olarak gören öğrencilerin % 69,42 gibi büyük bir kısmı ya bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahip değil, ya da alt düzeyde bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahiptirler. Üst düzeyde bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahip olan öğrencilerin oranı % 7 gibi çok düşük bir düzeydedir. Üst ve orta düzeyde bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahip olan öğrencilerin oranı %30,57'dir.

3. Erkek öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri kız öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerinden anlamlı derecede yüksektir.

4. Eğitim Fakültesini kazanan öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri en yüksek iken Fen Edebiyat Fakültesini kazanan öğrencilerin ise bilgisayar okuryazarlık düzeyleri en düşüktür.

4.2. Öneriler

1. Bilgisayar okuryazarlığına yönelik derslerin ilköğretimin ilk yıllarından itibaren, yüksek öğrenime kadar tüm eğitim düzeylerinde müfredata, imkanlar ölçüsünde, zorunlu ders olarak konulması ve bu derslerdeki başarının not ortalamalarına yansımaları sağlanmalıdır. 2007-2008 öğretim yılında İngilizce dersleri, OKS sınavı yerine yapılması düşünülen seviye belirleme sınavında, sınav kapsamına alınmıştır. Benzer şekilde bilgisayar dersleri de bu sınav kapsamına alınmalıdır. Ayrıca bu dersler ÖSS, KPSS ve ALES gibi sınavların kapsamına da alınmalıdır.

2. Bilgisayar okuryazarlığına yönelik olarak tüm örgün eğitim süreci boyunca uygulanmakta olan derslerin müfredatları incelendiğinde, içeriğin birbirinden kopuk ve birbirinin tekrarı şeklinde olduğu görülmektedir. İlköğretimden başlayarak yüksek öğretime kadar bu derslerin içerikleri bir bütün olarak, birbirini destekler ve birbirinin devamı şeklinde yeniden ele alınmalıdır. Ayrıca bu içerikler, hızlı gelişen teknolojilere ayak uydurabilmek için modüler bir yaklaşımla oluşturulmalıdır.

3. Bilgisayar derslerinde edinilen bilgi ve becerilerin diğer derslere ve hayata uygulanabilmesi için her derste bu bilgi ve becerilerin etkin bir şekilde uygulanabileceği ders içi ve ders dışı uygulama imkanları yaratılmalıdır.

4. Bilgisayar okuryazarlığına ilişkin becerilerin okul dışında da desteklenmesine yönelik tedbirler alınmalıdır. Bu çerçevede örneğin; internet kafeler, hem tüm öğrencileri rahatlıkla yararlanabileceği, ruhsal ve fiziksel gelişimlerini de olumsuz etkileyen yanlarından arındırılmış elektronik kütüphaneler haline getirilebilir. Öte yandan velilerin, çocuklarının bilgisayar başında geçirdikleri zamanı, onlara faydalı olabilecek şekilde kontrol edebilmelerine yönelik bilgi eksiklerini giderebilmeleri için yaygın eğitim kanalları kullanılmalıdır.

5. KAYNAKLAR

1. Sülün, Y., Görecek, M., Çelik, Ö. Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlığı Düzeylerinin Belirlenmesi. Near East University North Cyprus: The Proceedings of 7th International Educational Technology Conference, 3-5 May 2007.
2. TDK. Türkçe Sözlük. (www.tdk.gov.tr), 2007.
3. Wecker, C., Kohnle, C., Fischer, F. Computer literacy and inquiry learning: when geeks learn less. Journal of Computer Assisted Learning, 23, 2007, 133-144
4. Murray, J. Looking at ICT Literacy Standards Through the Big6™ Lens. Library Media Connection. April/May, 2008. Eric Id: 31853635
5. Walsh, C.S. Creativity as capital in the literacy classroom: youth as multimodal designers. Literacy Volume 41 Number 2 July, 2007

6. Kurbanoglu, S., Akkoyunlu, B. Öğretmen Adaylarına Uygulanan Bilgi Okuryazarlığı Programının Etkiliği ve Bilgi Okuryazarlığı Becerileri ile Bilgisayar Öz-Yeterlik Algısı Arasındaki İlişki. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 22: 98-105, 2002.
7. Akkoyunlu, B. Bilgisayar ve Eğitimde Kullanılması. Anadolu Ün. Yay. S.39-41(<http://www.aof.edu.tr/kitap/IOLTP/1265/unite03.pdf> adresinden 16.10.2007 tarihinde ulaşılmıştır.), 2007.
8. Akkoyunlu, B. Bilgisayar Okur Yazarlığı Yeterlilikleri İle Mevcut Ders Programları'nın Kaynaştırılmasının Öğrenci Başarı ve Tutumlarına Etkisi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 12: 127-134, 1996.
9. Yazıcı, A. Ülkemizde Bilgisayar Okur-Yazarlığı Üzerine. (<http://www.yecis.com/e-dergi/makaleler.htm> adresinden 26.10.2007 tarihinde erişilmiştir), 2007.
10. ECDL. ECDL Nedir? (www.ecdl.org.tr adresinden 26.10.2007 tarihinde erişilmiştir.), 2007.
11. Özden, N., Öztok, M. Türk ve İngiliz Öğretim Programlarının Bilgisayar ve İnternet Okuryazarlığı Açısından Karşılaştırılması. Milli Eğitim Dergisi. Sayı:167, Yaz, 2005.
12. MEB. On Yedinci Millî Eğitim Şurası Hazırlık Dokümanı (Araştırma Raporları), 2006.
13. MEB. İlköğretim Bilgisayar (1-8. Sınıflar)Dersi Öğretim Programı. Ankara, 2006
14. TTK. Orta Öğretim Kurumları Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi Öğretim Programı. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, 2005.
15. YÖK. Öğretmen Yetiştirme Programları: Sınıf Öğretmenliği Ders İçerikleri. (www.yok.gov.tr adresinden 26.10.2007 tarihinde erişilmiştir, 2006.
16. Balay, R. "Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2004, 37(2)
17. Karasar, N. Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler. Üçüncü Basım, Ankara: Bilim Kitap Kırtasiye, 1993
18. Çavuş, H., Gökdaş, İ., Yıldız, R. Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Bilgisayara İlişkin Öz-Yeterlilik Algıları. Near East University. North Cyprus: The Proceedings of 7th International Educational Technology Conference, 3-5 May, 2007.
19. Özden, N., Bıyık, R. **Development Of A New Curriculum For Computer Education And Comparison With The Current Curriculum Of The Turkish Ministry Of National Education.** The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET July, 2007, V.6, I.3
20. Ceyhan, E., Ceyhan, A. Aykut .An Investigation Of Problematic Internet Usage Behaviors On Turkish University Students, The Proceedings of 7. International Educational Technology Conference, 3-5 May 2007, Near East University-North Cyprus, 115-120, 2007.
21. Horne, J. Gender differences in computerised and conventional educational tests. The Journal of Computer Assisted Learning 23, pp47–55, 2007
22. Korkmaz, Ö., Mahiroğlu, A. İnternet Kafelerden Yararlanan Üniversite Öğrencilerinin Bilgisayar Ve İnternet Kullanım Alışkanlıkları (Kırşehir Örneği). 16. Gazi Osman Paşa. Ün. Eğitim Fak, Tokat:Ulusal Eğiti Bilimleri Kongresi, 5-7 Eylül, 2007.

23. Erkek Teknik Öğretimi Genel Müdürlüğü. Anadolu Teknik, Teknik, Anadolu Meslek ve Endüstri Meslek Liseleri Bölüm Seçmeli Dersleri. (<http://etogm.meb.gov.tr/program/dosyalar/BolumSecmeliDersleri.doc> adresinden 10.11.2008 tarihinde erişilmiştir.)
24. Erkek Teknik Öğretimi Genel Müdürlüğü. 2007/2008 Eğitim Öğretim Yılında Uygulanan Öğretim Programları. (http://etogm.meb.gov.tr/index.asp?sayfa_id=300&konu=yeni adresinden 10.11.2008 tarihinde erişilmiştir.)

Ek 1: Plot Çalışmada Kullanılan Maddeler

1. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde CPU'un Türkçe karşılığı ifade edilmektedir.?

- a.) Ana Kart b.) Merkezi İşlem Birimi c.) Disket Sürücü d.) ROM Bellek e.) RAM Bellek

Güçlük İndisi: 0,56 Ayırt Edicilik Gücü: 0,46

*2. Aşağıdaki ortamlardan hangisinde bilgiler sürekli olarak saklanamaz?

- a.) RAM Bellek b.) Disket c.) ROM Bellek d.) HARD Disk e.) CD-ROM

3. Standart konfigürasyona sahip bir bilgisayarın internete bağlanabilmesi için aşağıdakilerden hangisinin mutlaka olması gerekir?

- a.) Ethernet ve Ses kartı b.) Ethernet veya Fax&Modem kartı c.) Internet Explorer programı
d.) Ethernet ve Fax&Modem kartı e.) Fax&Modem ve Ses kartı

Güçlük İndisi: 0,28 Ayırt Edicilik Gücü: 0,48

4. Bilgisayarı oluşturan bütün fiziksel aksamına ne ad verilir?

- a.) Kasa b.) İşletim Sistemi c.) Donanım d.) Programlama e.) Ana Kart

Güçlük İndisi: 0,67 Ayırt Edicilik Gücü: 0,37

5. Bilgisayarda işlenen verileri ekrana aktaran birim hangisidir?

- a.) Ana kart b.) TV kartı c.) Ethernet kartı d.) Ekran kartı e.) Fax&Modem kartı

Güçlük İndisi: 0,66 Ayırt Edicilik Gücü: 0,41

*6. Aşağıdakilerden hangisi dış bellek değildir?

- a.) Sabit Disk (Hard Disk) b.) ROM c.) CD-ROM d.) DVD-ROM e.) Disket Sürücü

7. Power point ortamında birbirini kesen iki şekilden birincisinin üstte gözükebilmesi için aşağıdaki seçeneklerden hangisi kullanılmalıdır?

- a) Nesne seçilerek sağ tuş menüsünde **Sıra** Komutu kullanılır.
b) Nesne seçilerek sol tuş menüsünde **Sıra** Komutu kullanılır.
c) Tepe menüdeki **ırala** komutu kullanılır.
d) Tepe menüdeki **slayt gösterisi** menüsü kullanılır .
e) Tepe menüdeki **düzen** menüsü kullanılır.

Güçlük İndisi: 0,19 Ayırt Edicilik Gücü: 0,30

8. 1 Kilo Byte kaç Byte'dır?

- a.) 128 b.) 512 c.) 0.001 d.) 1000 e.) 1024

Güçlük İndisi: 0,40 Ayırt Edicilik Gücü: 0,44

9. Aşağıdaki belleklerden hangisinin erişim hızı en düşüktür?

- a.) RAM b.) Disket c.) Ön Bellek d.) Hard Disk e.) Flash Disk

Güçlük İndisi: 0,48 Ayırt Edicilik Gücü: 0,41

10. Word ortamında yeni bir belge açabilmek için aşağıdaki seçeneklerden hangisi kullanılmalıdır?

- a) Düzen Yeni b) Görünüm/Yeni c) Biçimlendirme/Yeni d) Word/Yeni e) Dosya/Yeni

Güçlük İndisi: 0,47 Ayırt Edicilik Gücü: 0,51

11. 1. Ms-Excell ne tür bir programdır?

- a) İşletim sistemi b) Kelime İşlemci c) Elektronik Tablolama d) Grafik yazılımı e) İnternet yazılımı

Güçlük İndisi: 0,70 Ayırt Edicilik Gücü: 0,27

* 12. Yanlışlıkla silinen bir klasördeki tüm dosyaları geri yüklemek için hangi pencere kullanılır?

- a.) Bilgisayarım b.) Donatılar c.) Geri Dönüşüm Kutusu d.) Denetim Masası e.) Belgelerim

13. Windows XP için aşağıdaki tanımlardan hangisi daha uygundur?

- a.) Yazılım dilidir. b.) Elektronik tablola programıdır. c.) Grafik çizim programıdır.
d.) İşletim sistemidir. e.) İnternet bağlantı programıdır.

Güçlük İndisi: 0,43 Ayırt Edicilik Gücü: 0,60

*14. Kök (root) klasörü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a.) "/" işareti kök klasörünü gösterir. b.) Kök klasörü sadece Hard Disklerde bulunur.
c.) Kök klasörü Masaüstü (Desktop)' ne denir. d.) "\\" işareti kök klasörünü gösterir.
e.) ":" işareti kök klasörünü gösterir.

15. Aşağıdakilerden hangisi dosya sıkıştırma programıdır?

- a.) WinAmp b.) Scandisk c.) Winzip d.) Disk Birleştirici e.) Windows XP

Güçlük İndisi: 0,44 Ayırt Edicilik Gücü: 0,60

* 16. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a.) D: sembolü CD sürücü için kullanılabilir. b.) C: sembolü Hard Disk sürücü için kullanılabilir.
c.) C: sürücüsü her bilgisayarda mutlaka bulunur. d.) B: sembolü her zaman disket sürücü için kullanılır.
e.) D: sembolü Hard Disk sürücü için kullanılabilir.

17. Bir bilgisayar kasası ATX özelliğine sahip ise aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a.) Bilgisayar açılırken dosyaları otomatik olarak tarar ve hatalı olanları düzeltir.
b.) Bilgisayarı açmak için açma-kapatma düğmesi kullanılmaz.
c.) Bilgisayar kapanırken dosyaları otomatik olarak tarar ve hatalı olanları düzeltir.
d.) Bilgisayar kendiliğinden açılır.
e.) Bilgisayarı kapatmak için açma-kapatma düğmesi kullanılmaz.

Güçlük İndisi: 0,12 Ayırt Edicilik Gücü: 0,25

18. Aşağıdakilerden hangisi masaüstünde yer alan Ağ Bağlantılarım'ın temel görevlerinden biridir?

- a.) Disket sürücüsüne bağlantı kurar. b.) Monitör ile bilgisayarın bağlantısını kurar.
c.) Bilgisayarın IP ayarlarını belirler. d.) Sabit diskin bölmelere ayırır.
e.) Dijital Kameralar ile bağlantı kurar.

Güçlük İndisi: 0,40 Ayırt Edicilik Gücü: 0,48

19.

	A	B	C
1	8	4	1
2	2	0	1
3	3	1	4
4	0	2	0
5	4	1	2

Ustteki taraftaki tabloda A3 hücresine $=b5*c4+a1/2$ ifadesi yazılırsa A3 hücresinin değeri ne olur?

- a) 5 b)4 c) 0 d) 2 e)6

Güçlük İndisi: 0,44 Ayırt Edicilik Gücü: 0,41

20. Windows da kopyalama işlemini hangi kısa yol tuşu ile yaparız?

- a.) Shift+C b.) Ctrl+C c.) Alt+C d.) Ctrl+K e.) Alt+K

Güçlük İndisi: 0,50 Ayırt Edicilik Gücü: 0,53

*21. Aşağıdakilerden hangisi programlama dili değildir?

- a.) Fortran b.) Visual Basic c.) Qbasic d.) Linux e.) Pascal

22. Aşağıdaki birimlerden hangisinin çalışan bir bilgisayar kasası içerisinde bulunma zorunluluğu yoktur?

- a.) RAM b.) Fax-Modem kartı c.) Güç Kaynağı d.) Mikroişlemci e.) Ana kart

Güçlük İndisi: 0,63 Ayırt Edicilik Gücü: 0,39

23. Bir bilgisayarda RAM belleğin düşük olması daha çok aşağıdakilerden hangisine neden olabilir?
 a.) Bilgisayardaki dosya sayısının azalmasına. b.) Bilgisayarın daha yavaş çalışmasına.
 c.) Bilgisayarın çıkardığı ses kalitesinin düşmesine. d.) Bilgisayarın daha az bilgi almasına.
 e.) Görüntü kalitesinin düşmesine.

Güçlük İndisi: 0,46 Ayırt Edicilik Gücü: 0,44

24. Yazılmış olan bir metnin yazıcıdan çıktığında nasıl görüneceğini izlemek için aşağıdaki seçeneklerden hangisi kullanılmalıdır?

- a)Görünüm/Sayfa Düzeni b)Dosya/Baskı Önizleme c)Görünüm/Baskı Önizleme
 d)Dosya/Sayfa Yapısı e)Düzen/Sayfa Düzeni

Güçlük İndisi: 0,30 Ayırt Edicilik Gücü: 0,46

25. Mouse ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a.) Mouse' un sağ tuşuna tıkladığında, Cursör' ün bulunduğu yere ve seçilen nesneye göre değişen menüler gelir.
 b.) Mouse ' un sol tuşu tek tıkladığında "seçme" işlemi yapılır, Çift tıkladığında "açma-çalıştırma" işlemi yapılır.
 c.) Mouse' un sağ tuşu yardımı ile dosya silme, dosya kopyalama, dosya ismi değiştirme işlemleri yapılabilir.
 d.) Mouse ile yapılabilen tüm işlemler klavyeden de yapılabilir.
 e.) Mouse ' un sağ tuşu tek tıkladığında "seçme" işlemi yapılır, Çift tıkladığında "açma-çalıştırma" işlemi yapılır.

Güçlük İndisi: 0,59 Ayırt Edicilik Gücü: 0,46

26. Bir bilgisayarda çalışan bir program kilitlendiğinde ne yapılmalıdır?

- a.) Pause tuşuna basılarak çalışan program durdurulmalıdır.
 b.) Mouse'un sağ tuşu tıklanarak program dosyası kapatılmalıdır.
 c.) Açma-kapatma düğmesinden bilgisayar kapatılmalıdır.
 d.) Başka bir program açılmalıdır.
 e.) "Ctrl+Alt+Del" tuşlarına birlikte basılarak gelen menüden "Görevi Sonlandır" seçilmelidir.

Güçlük İndisi: 0,87 Ayırt Edicilik Gücü: 0,20

- *27. Aşağıdakilerden hangisi ana kart (main board) üzerinde bulunan giriş-çıkış (I/O) birimi değildir?

- a.) COM1 b.) LPT1 c.) PS/2 d.) USB e.) CPU

- *28. Aşağıdaki dosyalardan hangisi Power Point dosyası olabilir?

- a.) PowerPoint.doc b.) PPT.doc c.) Dersler.ppt d.) Bordro.xls e.) Sunum.bmp

29. WORD belgelerinin uzantısı aşağıdakilerden hangisidir?

- a.) XLS b.) DOC c.) PIC d.) BMP e.) PPT

Güçlük İndisi: 0,42 Ayırt Edicilik Gücü: 0,60

30. Aşağıdakilerden hangisi EXCEL'in önemli özelliklerinden değildir?

- a.) Tabloların düzenlenmesinin daha kolay olması. b.) Hesaplama işlemlerinin kolaylıkla yapılabilmesi.
 c.) Rahatlıkla yazı ve paragrafların düzenlenebilmesi. d.) Grafikler oluşturabilmemizi sağlaması.
 e.) Formül ve Fonksiyonlar kullanılabilmesi.

Güçlük İndisi: 0,45 Ayırt Edicilik Gücü: 0,55

31. Aşağıdaki dosya türlerinden hangisi diğerlerinden farklıdır?

- a.) *.DOC b.) *.SYS c.) *.DLL d.) *.INF e.) *.OCX

Güçlük İndisi: 0,28 Ayırt Edicilik Gücü: 0,39

32. İnternet ortamında web sayfalarını görüntülemek için kullanılan programlara ne ad verilir?

- a.) FTP programı b.) Browser c.) Telnet programı d.) İşletim sistemi e.) E-mail programı

Güçlük İndisi: 0,12 Ayırt Edicilik Gücü: 0,23

- * 33. "keafd@ahievran.edu.tr" için aşağıdakilerin hangisi doğrudur?

- a.) Gopher adresidir. b.) E-mail adresidir. c.) Web veya E-Mail adresi olabilir.
 d.) Ftp Adresidir. e.) Web Adresidir.

34. "ftp.ahievran.edu.tr" için aşağıdakilerin hangisi doğrudur?

- a.) Gopher adresidir. b.) E-mail adresidir. c.) Internet adresi değildir.
d.) FTP adresidir. e.) WEB adresi olamaz.

Güçlük İndisi: 0,54 Ayırt Edicilik Gücü: 0,30

*35. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a.) "79.123.210.10" WEB adresi olamaz.
b.) Tüm e-mail adreslerinde "@" işareti mutlaka bulunur.
c.) "http://" tüm adreslerin önüne mutlaka yazılmalıdır.
d.) Tüm web adreslerinde "www" işareti mutlaka bulunur.
e.) "194.27.18.21" FTP adresi olamaz.

36. Microsoft Power Point Programının temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- a.) Sunum hazırlama programıdır. b.) Elektronik tablolaama programıdır.
c.) e-mail gönderme programıdır. d.) Programlama dilidir.
e.) Editör programıdır.

Güçlük İndisi: 0,67 Ayırt Edicilik Gücü: 0,34

37. www kısaltması aşağıdakilerden hangisidir?

- a.) World Wide Well b.) Wide World Web c.) World Wide Web
d.) Word Wide Web e.) Web World Wide

Güçlük İndisi: 0,54 Ayırt Edicilik Gücü: 0,46

38. Belirli sayıdaki dosya bir klasörden başka bir klasöre "Kes-yapıştır" yöntemi ile aktarılmış ise aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a.) Toplam dosya sayısı üç katına çıkar. b.) Toplam dosya sayısı bir tane artar.
c.) Toplam dosya sayısı iki katına çıkar. d.) Toplam dosya sayısında bir değişme olmaz.
e.) Dosya isimleri değişir.

Güçlük İndisi: 0,60 Ayırt Edicilik Gücü: 0,41

39. Aşağıdaki programlardan hangisi farklı kategoride yer alır?

- a.) MS EXCEL b.) MS WORD c.) MS POWER POINT d.) MS ACCESS e.) MS WINDOWS 98

Güçlük İndisi: 0,62 Ayırt Edicilik Gücü: 0,58

40. Aşağıdaki işlerin hangisi MS Power Point programının yapacağı görevlerden birisi değildir?

- a.) Sunum içine resim kopyalamak. b.) Hard disk formatlama.
c.) Word doküman dosyasından veri almak. d.) Resimlere efekt vermek.
e.) Sesli gösteri hazırlamak.

Güçlük İndisi: 0,64 Ayırt Edicilik Gücü: 0,69

* Başında yıldız bulunan maddelerin ayrı edicilik gücü 0,30'dan düşük olduğundan ölçekten çıkarılmıştır. Ancak 11, 17, 26 ve 32. maddeler kapsam geçerliliğinin bozulmaması için ayırt edicilik gücü 0.30'dan düşük olduğu halde ölçekten çıkarılmamıştır.